

Zvukové záznamy z veřejných projednání a ochrana osobních údajů

Vendula Zahumenská, David Zahumenský*

Vymezení problému

Pořizování a následné zveřejňování zvukových záznamů¹ z jednání zastupitelstev územních samospráv nebo z jiných veřejných jednání, která probíhají např. v rámci územního plánování, je dlouhodobě předmětem odborné i laické diskuse, ve které dochází ke střetům dvou základních pohledů a dvou základních práv. Na jedné straně zde stojí právo na informace o fungování veřejné správy, které vychází z čl. 17 odst. 4 a 5 Listiny základních práv a svobod, jež zaručuje právo vyhledá-

vat a šířit informace a zakládá povinnost veřejné správy přiměřeným způsobem tyto informace poskytovat. Na straně druhé zde máme právo každého jednotlivce na ochranu osobnosti, ochranu před zásahy do soukromého a rodinného života a zveřejňováním údajů o své osobě, jež zaručuje na rovině ústavněprávní především čl. 10 Listiny.

V praxi správních úřadů i orgánů územní samosprávy dochází k tomu, že žádosti občanů o poskytnutí zvukových záznamů jsou odmítány s odůvodněním odkazujícím na nezbytnost ochrany osobních údajů a nemožností získat zmíněné souhlasy² nebo na základě argumentace, že zvukový záznam není informací ve

* Mgr. Vendula Zahumenská, studentka doktorského studijního programu, Právnická fakulta MU, Brno, Mgr. David Zahumenský, doktorské studium na PrF MU, Brno.

¹ Tento článek se věnuje pouze zvukovým záznamům, přesto jsou jeho závěry ve většině použitelné také pro obrazové záznamy. Ty však vykazují jistá specifika, především otázky spojené se snímáním pasivních účastníků, kteří se na zasedání zastupitelstva nebo jiném veřejném jednání nevyjadřují.

² Zákon o ochraně osobních údajů však v § 5 odst. 2 písm. d) stanoví, že souhlasu těchto osob není třeba, pokud jde o oprávněně zveřejněné osobní údaje v souladu se zvláštním právním předpisem. Tím však není dotčeno právo na ochranu soukromého a osobního života subjektu údajů. V souvislosti se zvláštním předpisem je sice odkazováno pouze na zákon o periodickém tisku, ale může nepochybně jít také o jiné zákony.

smyslu zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím (dále jen „zákon o svobodném přístupu k informacím“) a že byl pořízen na základě tzv. úřední licence³ pouze pro pořízení písemného záznamu. Bez výkladových obtíží se pak neobejdou ani otázky související se zveřejňováním záznamů na internetu či ohledně zničení pořízeného záznamu.

Cílem tohoto příspěvku je odstranit některé nejasnosti a především se na základě nedávných rozhodnutí Městského soudu v Praze pokusit dát orgánům veřejné správy určitý návod, jak k výše naznačeným problémům přistupovat.

Zvukový záznam jako informace

Jak již bylo zmíněno, úřady v některých případech odmítají vyhovět žádostem o poskytnutí zvukového záznamu s odůvodněním, že zvukový záznam není informací ve smyslu zákona o svobodném přístupu k informacím, případně s odkazem na to, že jde o pouhé podklady pro pořízení písemného záznamu a uplatní se tedy výjimka z informační povinnosti podle § 11 odst. 1 zákona o svobodném přístupu k informacím, neboť jde o informace, které se vztahují výlučně k vnitřním pokynům a personálním předpisům povinného subjektu.⁴ Jak však níže ukážeme, tato argumentace je nesprávná a nezakládá legitimní důvod pro neposkytnutí záznamu.

Podle § 3 odst. 3 zákona o svobodném přístupu k informacím se informací rozumí „*jákykoliv obsah nebo jeho část v jakékoliv podobě, zaznamenaný na jakémkoliv nosiči, zejména obsah písemného záznamu na listině, záznamu uloženého v elektronické podobě nebo záznamu zvukového, obrazového nebo audiovizuálního*“. Z uvedené legální definice je zřejmé, že skutečnost, že se jedná o informace ve zvukové a nikoli v typičtější psané podobě nic nemění na skutečnosti, že se jedná o informaci ve smyslu zákona o svobodném přístupu k informacím. Na věci nic nemění ani skutečnost, že zvukový záznam má sloužit k následnému pořízení písemného záznamu, jako je tomu např. při záznamech veřejných projednání územně plánovací dokumentace podle § 22 zákona č. 183/2006 Sb., stavební zákon (dále jen „stavební zákon“). Jednoznačně to potvrzuje metodické doporučení Ministerstva vnitra,⁵ podle kterého je zvukový záznam informací ve smyslu zákona o svobodném přístupu k informacím, jež se

³ Podrobněji viz níže v textu článku.

⁴ Viz rozsudek Městského soudu v Praze, zde dne 3. 7. 2013, č.j. 7A 280/2011-77.

⁵ Viz ODBOR DOZORU A KONTROLY VEŘEJNÉ SPRÁVY MINISTERSTVA VNITRA. *Metodické doporučení k činnosti územních samosprávných celků 2: Dílčí aspekty související se zasedáním zastupitelstev obcí*. Praha, 2009. Dostupné z: www.mvcr.cz.

vztahuje k působnosti povinného subjektu (např. obce) a tedy by měl být poskytnut.

Možnost, že by záznam sloužil výlučně pro pořízení zápisu a splnění povinnosti např. podle § 95 zákona o obcích připouští Adam Furek.⁶ Ve světle nedávného rozsudku Městského soudu v Praze je ale nutno takovou interpretaci odmítnout a záznam bez ohledu na účel, za jakým byl pořízen, považovat za informaci, neboť by „*v zájmu kontroly nad řádným výkonem veřejné správy měla mít veřejnost právo přístupu k původnímu záznamu bez korekcí*.“⁷ Soud zde dodal, že z žádného právního předpisu přímo nevyplývá, že by skutečnost, že na základě zvukového záznamu bude pořizován písemný záznam, znamenala, že nelze samotný záznam poskytnout jako informaci. Na vysvětlenou je možné dodat, že podle Nejvyššího správního soudu výjimka podle § 11 odst. 1 zákona o svobodném přístupu k informacím se vztahuje na předpisy, které se týkají výlučně úpravy vnitřních vztahů daného veřejnoprávního orgánu a nemají žádné dopady navenek na adresáty správně právního působení.⁸ Příkladem tak bude regulace spotřebního materiálu.⁹ Je zřejmé, že záznam o veřejném projednání má odlišnou povahu.

Ochrana osobnosti, projevů osobní povahy, soukromí a osobních údajů

Nejčastějším důvodem odmítnutí poskytnutí zvukového záznamu, se kterým se žadatelé setkávají, bývá odkaz na nutnost ochrany osobnosti, projevů osobní povahy, soukromí fyzické osoby a osobních údajů. Nesprávnou praxí je zde zejména to, že úřady zůstávají u obecného konstatování, že záznam obsahuje chráněné údaje a že jej proto není možné poskytnout. Na místo toho je potřeba vždy pečlivě zvážit, jaké údaje nesmí být žadateli poskytnuty a zda se takové údaje v požadovaném záznamu vyskytují. Samotná přítomnost osobních či citlivých údajů v záznamu navíc ještě nemusí být legitimním důvodem pro neposkytnutí celého záznamu.

Základ právní úpravy osobních údajů je obsažen v zákoně č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, resp. v us-

⁶ FUREK, Adam. Pořizování a zveřejňování záznamu z jednání zastupitelstva. *Moderní obec*. Praha: Economia, a.s., 2013, č. 2.

⁷ Rozsudek Městského soudu v Praze, zde dne 3. 7. 2013, č.j. 7A 280/2011-77. Obdobně dospěl Městský soud v Praze v rozsudku ze dne 17. 4. 2013, sp. zn. 10 A 54/2012 k závěru, že informování o jednání zastupitelstva videozáznamem je pro zachycení skutečného průběhu zasedání vhodnější než pouhý zápis ze zasedání zastupitelstva.

⁸ Viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 1. 2008, sp. zn. 5 As 28/2007, www.nssoud.cz.

⁹ Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. července 2009, sp. zn. 1 As 98/2008, www.nssoud.cz.

tanovení § 12 odst. 1 a 2, které požaduje, aby písemnosti osobní povahy, podobizny, obrazové snímky a obrazové a zvukové záznamy týkající se fyzické osoby nebo jejích projevů osobní povahy byly pořizovány pořízeny nebo použity jen s jejím svolením. Takového svolení není třeba, použijí-li se písemnosti osobní povahy, podobizny, obrazové snímky nebo obrazové a zvukové záznamy k účelům úředním na základě zákona (tj. tak zvaná úřední licence).¹⁰

V zásadě existují dva hlavní přístupy k ochraně osobnosti: buď je možné považovat za projev osobní povahy jakýkoli projev, který učiní fyzická osoba, a pak se za projev osobní povahy musí vždy považovat taktéž projevy učiněné na veřejných jednáních, i když se jedná o záležitosti, které se vůbec netýkají soukromí nebo rodinných poměrů dané osoby; nebo lze naopak přijmout východisko, že za projev osobní povahy může být považován pouze takový projev, který skutečně obsahuje údaje ze soukromí člověka.¹¹

V souvislosti se zasedáními zastupitelstev nebo veřejnými jednáními ohledně územně plánovací dokumentace nutno podotknout, že se jich lidé účastní dobrovolně (či v případě úředníků a zastupitelů v rámci výkonu veřejné funkce¹²), a pak platí, že přihlížející sotva tráví na jednání *zastupitelstva* „významnou část svého dne a že v této době zásadním způsobem navazuje a rozvíjí své soukromé kontakty s vnějším světem. Důležitým faktorem pro posouzení je také to, nakolik je daná aktivita veřejná, resp. veřejnosti přístupná. Jelikož jed-

nání je naprosto veřejné a jeho veřejnost je dána zákonem a každému zcela zřejmá, vylučuje to dále možnost, aby někdo svou přítomnost vnímal jako soukromou věc.“¹³

Domníváme se, že považovat jakýkoli hlasový projev, učiněný dobrovolně na veřejném projednání, který se obsahově nijak netýká otázek jiných než soukromých, za projev osobní povahy, by vedlo k příliš restriktivnímu výkladu a k neodůvodněnému preferování ochrany osobnosti před požadavkem na nezbytnou kontrolu veřejné správy ze strany občanů¹⁴. K tomuto přístupu se ostatně přiklonil Nejvyšší soud, podle kterého osobní povahu „*zpravidla nemají projevy, ke kterým dochází při výkonu povolání, při obchodní či veřejné činnosti... Za těchto okolností proto nelze projevy účastníků zaznamenávaného hovoru považovat za projevy osobní povahy.*“¹⁵ Je tedy zřejmé, že není možné vycházet z čistě formálního hodnocení, ale je vždy nezbytné posuzovat obsah daného projevu a hodnotit, zda by mohlo dojít k zásahu do soukromí fyzické osoby, pokud by byl záznam zveřejněn.

Vedle problému ochrany osobnosti vyvstává při pořizování zvukových záznamů problém ochrany osobních údajů. Nejedná se o totožné právní instituty,¹⁶ nicméně se tyto mohou v některých případech překrývat, což ostatně vyplývá také z § 5 odst. 3 zákona č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů (dále jen „zákon o ochraně osobních údajů“), podle kterého provádí-li správce zpracování osobních údajů, je taktéž povinen dbát práva na ochranu soukromého a osobního života subjektu údajů.

Během veřejných projednání před orgány veřejné správy, vzhledem k obvyklému charakteru a obsahu

¹⁰ Viz zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník:

§ 81 Ochrany požívají zejména život a důstojnost člověka, jeho zdraví a právo žít v příznivém životním prostředí, jeho vážnost, čest, soukromí a jeho projevy osobní povahy.

§ 86 Nikdo nesmí zasáhnout do soukromí jiného, nemá-li k tomu zákonný důvod. Zejména nelze bez svolení člověka narušit jeho soukromé prostory, sledovat jeho soukromý život nebo pořizovat o tom zvukový nebo obrazový záznam, využívat takové či jiné záznamy pořízené o soukromém životě člověka třetí osobou, nebo takové záznamy o jeho soukromém životě šířit. Ve stejném rozsahu jsou chráněny i soukromé písemnosti osobní povahy.

§ 88 odst. 2 Svolení není třeba ani v případě, když se podobizna, písemnost osobní povahy nebo zvukový či obrazový záznam pořídí nebo použijí na základě zákona k úřednímu účelu nebo v případě, že někdo veřejně vystoupí v záležitosti veřejného zájmu.

§ 90 Zákonný důvod k zásahu do soukromí jiného nebo k použití jeho podobizny, písemnosti osobní povahy nebo zvukového či obrazového záznamu nesmí být využit nepřiměřeným způsobem v rozporu s oprávněnými zájmy člověka.

¹¹ Viz FUREK, Adam a Lukáš ROTHANZL. *Zákon o svobodném přístupu k informacím a související předpisy: komentář*. 2. aktualizované a rozšířené vyd. Praha: Linde Praha, 2012, 1031 s. ISBN 978-807-2018-680.

¹² Podle § 5 odst. 2 písm. f) zákona o ochraně osobních údajů je možné zpracovávat i bez souhlasu „osobní údaje o veřejně činné osobě, funkcionáři či zaměstnanci veřejné správy, které vypovídají o jeho veřejné anebo úřední činnosti, o jeho funkčním nebo pracovním zařazení“.

¹³ KUŽÍLEK, Oldřich. *Přenosy, pořizování a zveřejňování audiovizuálních záznamů z jednání zastupitelstva obce či kraje: zejména s ohledem na případnou ochranu osobnosti a osobních údajů zaznamenávaných osob* [online]. 2012 [cit. 2013-09-17]. Dostupné z: www.bezkorupce.cz.

¹⁴ K tomu obdobně FUREK, Adam a Lukáš ROTHANZL. *Zákon o svobodném přístupu k informacím a související předpisy: komentář*. 2. aktualizované a rozšířené vyd. Praha: Linde Praha, 2012, 1031 p. ISBN 978-807-2018-680.

¹⁵ Viz rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 11. 5. 2005, sp. zn. 30 Cdo 64/2004.

¹⁶ Jak uvádí Jiří Maštalka, ochrana osobnosti v občanském zákoníku je zjevně širší než je předmět zákona o ochraně osobních údajů. Lze tedy dovodit, že ochrana osobních údajů je podmožinou ochrany osobnosti (pod kterou můžeme podřadit ochranu soukromí). Maštalka upozorňuje na vzájemnou provázanost také v tom, že „pokud zákon o ochraně osobních údajů umožní zpracovávat podobizny osob (např. v souvislosti s nasazením videokamer...), není třeba se řídit ustanovením § 12 ObčZ. Pokud by ale takovýto režim byl ze zpracování vyloučen, nastoupila by aplikace úpravy občanského zákoníku, která je, možná poněkud paradoxně, přísnější.“ MAŠTALKA, Jiří. *Osobní údaje, právo a my*. Vyd. 1. Praha: C. H. Beck, 2008, xiv, 212 s. Beckova edice ABC. ISBN 978-807-4000-331, s. 154.

těchto projednání, bude tedy s největší pravděpodobností přicházet v úvahu potřeba chránit osobní údaje, nikoli soukromí a rodinný život. Osobním údajem se v souladu s § 4 písm. a) zákona o ochraně osobních údajů rozumí jakákoliv informace týkající se určeného nebo určitelného subjektu údajů. Subjekt údajů se považuje za určený nebo určitelný, jestliže lze subjekt údajů přímo či nepřímo identifikovat zejména na základě čísla, kódu nebo jednoho či více prvků, specifických pro jeho fyzickou, fyziologickou, psychickou, ekonomickou, kulturní nebo sociální identitu. Zákon se samozřejmě nevztahuje na každé nakládání s osobními údaji, musí jít o tzv. zpracovávání jako systematické nakládání s osobními údaji (mj. jde o zpřístupňování a zveřejňování těchto údajů, naopak se povinnosti netýkají pořízení nahrávky čistě pro soukromé účely).

Z této velmi široké definice osobních údajů je zřejmé, že zvukové záznamy mohou některé osobní údaje obsahovat, a to i v případě, že veškeré skutečnosti zazněly na veřejném projednání, jehož žádná část neprobíhá s vyloučením veřejnosti. Nejčastějšími „osobními údaji“, které může záznam obsahovat, jsou jméno a příjmení vystupující osoby. Nezbytnost jejich ochrany však zpochybňuje závěr Nejvyššího správního soudu, který za osobní údaj nepovažuje ani jméno a příjmení osoby. Dokonce za osobní údaj nepovažoval tyto údaje ani ve spojení s číslem občanského průkazu s odůvodněním, že „na základě těchto údajů totiž není možné konkrétní osobu určit nebo kontaktovat. Neexistuje totiž žádný veřejně dostupný registr čísel občanských průkazů, v němž by bylo možné zjistit identitu osoby podle čísla průkazu.“¹⁷

Na zvukovém záznamu je samozřejmě jméno a příjmení spojené s hlasem osoby. Samotný hlasový projev taktéž podle Městského soudu v Praze není „sám o sobě skutečností, jež by vedla k určitelnosti nositele hlasu bez ohledu na jeho charakteristiku pro danou osobu, neboť i přes tuto vlastnost hlasu nejde o znak natolik výlučný, aby bez dalšího údaje vedl k nezpochybnitelnému určení konkrétní osoby. Uvedení jména a příjmení ve spojení s hlasem je údajem, který je způsobilý založit identifikaci fyzické osoby, která projev učinila. Lze jej tedy považovat za osobní údaj ve smyslu § 4 písm. a) zákona o ochraně osobních údajů.“¹⁸

Z uvedeného lze dovodit, že zvukový záznam nemusí v každém případě, bez dalšího, obsahovat osobní údaje, povinný subjekt musí tuto otázku řádně uvážit a pokud dospěje k závěru, že záznam osobní údaje (nebo jiné projevy osobní povahy) obsahuje, musí vždy, pokud je třeba záznam zveřejnit nebo poskytnout na základě žádosti o informace, přistoupit k dalšímu kroku, a tím je anonymizace záznamu. Pokud by odstranění

osobních údajů považoval za nemožné, a tím by samozřejmě stalo nemožným poskytnout požadovanou informaci, musel by se s touto skutečností velmi dobře vypořádat v odůvodnění rozhodnutí, kterým by odmítl informaci poskytnout.¹⁹

Ve většině případů však zvukové záznamy²⁰ z různých typů veřejných projednání, ať už jde o územní plánování nebo zasedání zastupitelstev, neobsahují jiné údaje než jméno a příjmení toho, kdo vznáší námitku či připomínku nebo kdo se chce vyjádřit k projednávané věci. Samotné znění připomínky a námitky nebo vyjádření se týká zpravidla řešení konkrétního území, hospodaření nebo rozhodování obce a nikoli otázek osobní povahy. V případě jednání zastupitelstev územních samospráv se samozřejmě může přihodit, že záznam obsahuje taktéž informace, které mohou mít osobní povahu, např. při řešení otázek souvisejících s uspokojením bytových nebo jiných sociálních potřeb občanů a přidělováním obecních bytů nebo dokonce obsahuje osobní údaje třetích osob, na jednání vůbec nevystupujících nebo dokonce nepřítomných.

Stejně jako v případě psaného textu, kde přítomnost osobních či citlivých údajů sama o sobě nezakládá možnost neposkytnout celý text, platí také pro zvukové záznamy, že údaje, na které se ochrana vztahuje, je potřeba odstranit a ve zbytku záznam poskytnout (pokud odhlédneme od nepříliš pravděpodobné možnosti, a to že by orgán veřejné správy shromažďoval souhlasy všech dotčených osob).²¹ Úřad pro ochranu osobních údajů (dále jen „ÚOOÚ“) dokonce ustoupil ze svého původně striktně odmítavého stanoviska²² a potvrdil, že u „osob z řad veřejnosti, které budou přítomny na zasedání zastupitelstva, lze konstatovat, že z pohledu informačního účelu záznamu není třeba souhlas s jejich zaznamenáním, pokud budou tyto osoby na záznamu zachyceny přiměřeným způsobem [...] u osoby z veřejnosti, která aktivně na jednání zastupitelstva vystoupí k některému z bodů, lze její osobní údaje související s vystoupením zpracovávat bez jejího souhlasu,²³ neboť takové vystoupení je projevem politického práva a aktivity konkrétního občana, která již z povahy věci není a nemůže být anonymní.“²⁴

¹⁹ Viz podrobněji níže.

²⁰ Orgány veřejné správy samozřejmě pořizují taktéž obrazové záznamy, pro účely tohoto článku však budeme hovořit pouze o zvukových záznamech.

²¹ Zákon o ochraně osobních údajů v § 5 odst. 2 vymezuje případy, kdy není třeba získat tento souhlas pro pořízení audiovizuálního záznamu.

²² Tato stanoviska jsou k dispozici zde: Bez korupce: Úřad pro ochranu osobních údajů VS. zveřejňování záznamů ze zasedání zastupitelstev. *Bez korupce* [online]. 2012 [cit. 2013-09-17]. Dostupné z: www.bezkorupce.cz.

²³ Toto ÚOOÚ dovodil s odkazem na § 5 odst. písm. e) nebo f) zákona o ochraně osobních údajů.

²⁴ Stanovisko č. 2/2013: Pořizování obrazových a zvukových záznamů z jednání zastupitelstva. In: *Úřad pro ochranu osob-*

¹⁷ Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 7. 2009, č.j. 1 As 98/2008-148, dostupný na www.nssoud.cz.

¹⁸ Viz rozsudek Městského soudu v Praze, zde dne 3. 7. 2013, č.j. 7A 280/2011-77.

Praxe orgánů veřejné správy při poskytování obrazových a zvukových záznamů jako informací však jednoznačná není. Stále se objevuje argumentace směřující k tomu, že zvukové záznamy sice jsou pořizovány na veřejně přístupných projednáních, ale přesto obsahují osobní údaje nebo projevy osobní povahy, což je důvodem pro odmítnutí celého záznamu. Přitom se právě odstranění těchto údajů a následné poskytnutí zbytku záznamu jeví jako nejvhodnější varianta řešení kolize práva na ochranu osobnosti a práva na informace o činnosti veřejné správy. Záznamy se totiž nesestávají „výlučně ze souvislé řady projevů osobní povahy nebo určitelných osobních údajů ve smyslu § 4 písm. a) zákona o ochraně osobních údajů, proto je vyloučena aplikace ust. § 8a zákona o svobodném přístupu k informacím na požadovanou informaci v celém jejím rozsahu“²⁵ a je možné je případně anonymizovat.

Možnost odstranění osobních údajů a poskytnutí zbytku informace ostatně potvrdil Nejvyšší správní soud již před více než deseti lety a ačkoli se tehdejší rozhodnutí týkalo písemného dokumentu, platí závěr, že „při poskytování informací je dostatečnou ochranou osobních údajů v nich se vyskytujících (§ 2 odst. 3 zákona č. o svobodném přístupu k informacím) jejich znečitelnění v autentickém textu. Nelze proto odmítnout poskytnutí celé uvedené části textu tyto údaje obsahující“²⁶, bez zbytku i pro zvukové záznamy. Obdobně uzavřel tuto otázku také Úřad pro ochranu osobních údajů, který dovodil, že „zveřejnění věcí, které se při jednáních nedotýkají konkrétních fyzických osob, nespadá pod zákon o ochraně osobních údajů. Úřad tedy nezakazuje zveřejňování videozáznamu z jednání. Zákon o obcích však nepřipouští zveřejnění vůči neomezenému okruhu subjektů, tj. prostřednictvím internetu. Úřad nenalézá relevantní právní důvod, proč postupovat odlišně při zveřejňování zápisu z jednání zastupitelstev a při zveřejňování záznamu z těchto jednání.“²⁷

Ve světle uvedených závěrů je zajímavé, že Krajský soud v Hradci Králové v roce 2012 dospěl k naprosto opačnému závěru, když rozhodoval o žalobě proti správnímu rozhodnutí o odmítnutí poskytnutí informace týkající se zvukového záznamu ze zasedání zastupitelstva obce. Podle tohoto soudu „povinný subjekt využívá zvukového záznamu k následnému zpracování pro zápis z jednání zastupitelstva, jedná se tedy o zpracování údajů na základě tzv. úřední licence ve smyslu § 12 odst. 2 občanského zákoníku... Povinný subjekt však

může užívat takto získané informace právě a jen v intencích zmíněné úřední licence, tedy pouze za účelem zpracování zápisu, nikoli k dalšímu rozšiřování. V případě žádosti o poskytnutí zvukového záznamu je pak povinný subjekt povinen chránit zaznamenané osobní údaje či projevy osobní povahy a v případě, že nemá souhlas subjektu takových údajů s rozšiřováním záznamu, není oprávněn takové údaje poskytnout.“²⁸

Tento soud přistoupil k řešení otázky velmi restriktivně a uvedený závěr, který zůstává v judikatuře ojedinělý, je nutné odmítnout, čemuž přisvědčuje také Adam Furek.²⁹ Krajský soud v Hradci Králové šel však ještě dále a přiklonil se k ochraně povinného subjektu i v tom smyslu, že nemá povinnost osobní údaje „vypípat“, pokud to jeho úředníci neumí a tvrdí, že nedisponují technickými prostředky, pomocí kterých by zvukový záznam anonymizovali, tedy zbavili chráněných informací.³⁰ Takový argument by snad bylo možné zvažovat, pokud by daná obec neměla k dispozici počítač, což si lze dnes již stěží představit. Programy pro úpravu záznamu existují v hojné míře jako tzv. freeware a je možné si je bez jakékoli překážky pořídit. Pokud snad obec nemá úředníka, který je schopen s takovým programem pracovat, nemůže to jít k tíži občana. Existuje také možnost požádat o pomoc nadřízený správní orgán nebo externího odborníka.

Ač se to může na první pohled jevit jako ojedinělý problém, argumentace technickou nemožností anonymizace zvukového záznamu se netýká jen menších obcí. Naopak obdobný argument použil také Krajský úřad Jihomoravského kraje a následně Ministerstvo pro místní rozvoj jako jeho nadřízený orgán při rozhodování o odvolání proti prvoinstančnímu rozhodnutí. Jejich shodné tvrzení, že by záznam mohl být anonymizací zničen, považoval následně za nereálné i Městský soud v Praze, který tuto otázku uzavřel tím, že „nespatřuje žádnou technickou překážku k provedení odstranění osobních údajů týkajících se konkrétních osob jejich odstraněním ze zvukového záznamu. Procesní obrana žalovaného ve smyslu možného znehodnocení záznamu pro účely vyžadovaného pořízení zápisu vykazuje prvky svévole, neboť předmětem žádosti nebylo poskytnutí originálního záznamu, nýbrž přirozeně jeho kopie, tvrzené znehodnocení záznamu jako takového je vyloučeno.“³¹ I argument o „nerealizovatelnosti“ poskytnutí záznamu bez citlivých údajů je tedy nutné odmítnout.

ních údajů [online]. 2013 [cit. 2013-09-17]. Dostupné z: www.uouu.cz.

²⁵ Rozsudek Městského soudu v Praze, zde dne 3. 7. 2013, č.j. 7A 280/2011-77.

²⁶ Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 1. 2004, č.j. 7 A 3/2002-46, dostupný na www.nssoud.cz.

²⁷ Stanovisko č. 2/2013: Pořizování obrazových a zvukových záznamů z jednání zastupitelstva. In: Úřad pro ochranu osobních údajů [online]. 2013 [cit. 2013-09-17]. Dostupné z: www.uouu.cz.

²⁸ Rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 30. 8. 2012, č.j. 52A 12/2012-27.

²⁹ FUREK, Adam. Poskytnutí záznamu na základě zákona o svobodném přístupu k informacím. *Moderní obec*. Praha: Economia, a.s., 2013, č. 5.

³⁰ Rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 30. 8. 2012, č.j. 52A 12/2012-27.

³¹ Rozsudek Městského soudu v Praze, zde dne 3. 7. 2013, č.j. 7A 280/2011-77.

Nahrávky pořizované soukromou osobou

Zvukové záznamy mohou být bez ohledu na to, zda je pořizován úřední záznam, pořizovány také a soukromými osobami, zpravidla občany dané obce nebo kraje. V praxi zastupitelstev a úřadů se můžeme setkat s tím, že je také v tomto případě argumentováno, že z důvodu ochrany osobních údajů třetích osob není možné toto „soukromé“ nahrávání průběhu projednání připustit. S odkazem na již uvedený výklad je tento závěr nutno odmítnout. Nebudeme se opakovat a v této části blíže rozvedeme především některé otázky související s ochranou osobních údajů a projevů osobní povahy.

Obecně platí, že tito občané (ani jiné přítomné osoby) nepotřebují pro svoje konání žádné zákonné zmocnění, ale mohou vycházet z ústavní premisy, že v případě, kdy jim zákon jednání nezakazuje, je takové jednání dovoleno (čl. 2 odst. 4 Ústavy ČR). Proto lze jednoznačně říci, že neexistuje žádné pravidlo, jež by občanům zakazovalo pořizovat si svoje vlastní záznamy z jednání zastupitelů. Možnost pořizovat si vlastní audiozáznam potvrdil před časem Městský soud v Praze³² a význam tohoto rozsudku zvýraznil Nejvyšší správní soud, který jej zařadil do své Sbírky rozhodnutí, čímž současně naznačil směr svých úvah, pokud by před ním ležela obdobná otázka. Toto často citované rozhodnutí vyšlo z názoru, že se v průběhu veřejných projednání sice vyjadřují soukromé osoby a ty jsou odlišné od zastupitelů nebo jiných zástupců obecní samosprávy či dalších úředních osob, ale současně „*se projevy těchto soukromých osob stávají součástí zasedání zastupitelstva obce Pletený Újezd a ztrácejí tak status projevů osobní povahy, na něž by se vztahovalo ust. § 11 a § 12 občanského zákoníku.*“

Tento průkopnický a dosud ne v celé šíři přijatý názor částečně potvrdil v jednom ze svých stanovisek taktéž Úřad pro ochranu osobních údajů, podle kterého se **zákon o ochraně osobních údajů se (vycházejí z jeho § 3 odst. 3) „nevztahuje na zpracování osobních údajů, které provádí fyzická osoba výlučně pro osobní potřebu.** Pokud si občan na zasedání zastupitelstva pořizuje zvukový záznam, tedy včetně osobních údajů, které jsou během zasedání zmíněny, a tento záznam si doma poslechne a osobní údaje v něm obsažené vymaže, potom na jeho jednání zákon o ochraně osobních údajů nelze aplikovat. Jsou-li potom ze záznamu, který je umístěn na internet či jinak zveřejněn, veškeré osobní údaje vymazány, nelze hovořit o zpracování osobních údajů ve smyslu zákona o ochraně osobních údajů a tento právní předpis se na dané konání nevztahuje.“³³

³² Rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 13. 3. 2012, č.j. 8 A 316/2011.

³³ Stanovisko č. 2/2013: Pořizování obrazových a zvukových záznamů z jednání zastupitelstva. In: Úřad pro ochranu osob-

Shrme-li tyto poznatky, musíme říci, že zastupitelé nemají žádnou možnost (pokud se jedná o zaznamenávání pokojné, nerušící průběh a účel zasedání), jak občanům bránit v pořizování záznamu, zejména nemohou přijmout žádné omezující usnesení nebo požadovat řešení situace prostřednictvím obecní policie nebo dokonce Policie ČR. Tím by překročili meze své pravomoci.³⁴

Soukromá osoba nenakládá s osobními údaji podle zákona o ochraně osobních údajů a nemá povinnosti správce, pokud údaje dále nezpracovává.³⁵ Přesto je ale nezbytné druhým osobám, kterých se zvuková či obrazová nahrávka týká, přiznat právo na ochranu, pokud mají pocit, že tímto postupem bylo zasaženo do jejich soukromí. Proto mají bez jakékoli pochybnosti možnost obrátit se na obecný soud s **žalobou na ochranu osobnosti**.³⁶ Veřejný ochránce práv se dokonce v této souvislosti domnívá, že každý občan si musí být vědom toho, že má povinnost „*respektovat práva na ochranu osobnosti podle občanského zákoníku, tzn., že natáčí (může natáčet) i projevy osobní povahy, a že tak může činit jen se souhlasem osoby, jejíž projev má být zaznamenán.*“³⁷

Takový závěr je však až příliš striktní, zejm. v případě, že by nahrávka nebyla dále používána a sloužila by kupř. jen pro archivační účely jednotlivce nebo pro pořízení písemného záznamu pro občanské sdružení. Lze si samozřejmě představit, že by bylo možné se každého před nahráváním osobně zeptat (což může jako jednoduchý krok učinit orgán veřejné správy), tedy před začátkem zasedání nebo jednání upozornit přítomné na to, že se vše nahrává a vyžádat si jejich stanovisko. Dostatečnou ochranou tedy zůstává již zmíněná civilní žaloba a úprava přestupků v zákoně o ochraně osobních údajů (pro případy, kdy občan zveřejní neanonymizovaný záznam např. na svých webových stránkách).

Problém pořizování audiovizuálních záznamů zasedání zastupitelstva řeší taktéž projednávaná novela³⁸ zá-

ních údajů [online]. 2013 [cit. 2013-09-17]. Dostupné z: www.uouu.cz.

³⁴ Stanovisko veřejného ochránce práv k problematice pořizování vlastních zvukových záznamů ze zasedání zastupitelstva obce, vydáno pod spisovou značkou 3454/2007/VOP/ZS 2008, dostupné na www.otevrete.cz

³⁵ Viz § 3 odst. 3 zákona o ochraně osobních údajů: „Tento zákon se nevztahuje na zpracování osobních údajů, které provádí fyzická osoba výlučně pro osobní potřebu.“

³⁶ Stanovisko č. 2/2013: Pořizování obrazových a zvukových záznamů z jednání zastupitelstva. In: Úřad pro ochranu osobních údajů [online]. 2013 [cit. 2013-09-17]. Dostupné z: www.uouu.cz.

³⁷ Stanovisko veřejného ochránce práv k problematice pořizování vlastních zvukových záznamů ze zasedání zastupitelstva obce, vydáno pod spisovou značkou 3454/2007/VOP/ZS 2008, dostupné na www.otevrete.cz.

³⁸ Sněmovní tisk 904 Novela zákona o obcích. POSLANEC-KÁ SNĚMOVNA PARLAMENTU ČESKÉ REPUBLIKY. *Poslanecká sněmovna parlamentu České republiky: Společná*

konů o územních samosprávách (pokud by se tato pravidla v praxi osvědčila, bylo by zřejmě nejvhodnější, aby se obdobně upravila pravidla pro pořizování nahrávek z dalších veřejných projednání). Pokud bude tato novela schválena, měl by každý (občan i orgán samosprávy), kdo pořizuje zvukový nebo obrazový záznam jednání zastupitelstva povinnost na začátku jednání zastupitelstva obce nebo před začátkem pořizování záznamu informovat přítomné osoby o tom, v jakém rozsahu a pro jaký účel bude záznam pořizován, kdo, jakým způsobem a po jak dlouhou dobu bude záznam užívat a komu může být záznam zpřístupněn a zastupitelé musí každému občanu umožnit, aby mohl tuto informaci ostatním včas sdělit. (Diskutabilní zůstává, zda by musel pořizování záznamu oznamovat i ten, kdo s ním dále nehdlá nijak nakládat, podle našeho názoru nikoli, viz výše). Pokud budou splněna tato pravidla, není následné zveřejnění záznamu porušením ochrany zaznamenaných osob nebo údajů (pro zveřejnění tzv. citlivých údajů³⁹ však bude i nadále třeba výslovného souhlasu dotčených osob).

V této souvislosti je nezbytné zmínit ustanovení nového občanského zákoníku, které se týká této otázky. Dle § 88 odst. 2 není nutné svolení, ani v případě, když se podobizna, písemnost osobní povahy nebo zvukový či obrazový záznam pořídí nebo použije na základě zákona k úřednímu účelu nebo v případě, že někdo veřejně vystoupí v záležitosti veřejného zájmu (toto ustanovení ostatně platí i pro záznamy pořizované orgány veřejné správy). Je nepochybné, že vystupování na zasedáních zastupitelstev, nebo na veřejných projednáních lze nepochybně považovat za vystupování v záležitosti veřejného zájmu. Bude tedy zajímavé sledovat další řešení tohoto problému poté, až občanský zákoník vstoupí v účinnost.

Zveřejnění záznamu na webových stránkách úřadu

Některé orgány veřejné správy v zájmu posílení transparentnosti vlastního fungování nejen, že neodmítají poskytovat nahrávky ze svých jednání, ale tyto samy zveřejňují, například na webových stránkách. Setkáváme se také s vysíláním záznamů z jednání zastupitelstva v přímém přenosu. Zatímco druhá uvedená

možnost je teorií i praxí zpravidla uznávána jako neproblematická (podle ÚOOÚ se v takovém případě nejedná o zpracování osobních údajů, mimo jiné pro absenci prvku systematickosti zpracovávání osobních údajů osob, které jsou zabírány nahodile,⁴⁰ na přímé přenosy se tedy nevztahují povinnosti podle zákona o ochraně osobních údajů.⁴¹) a města této možnosti využívají, otázku zveřejňování záznamů není možné přejít takto jednoduše. Nejproblematictější otázkou zůstávají osobní údaje třetích osob, které při jednání zastupitelstva zaznějí při projednávání jednotlivých bodů; „zveřejnění těchto osobních údajů, typicky prostřednictvím internetu, ze strany obce není možné a tyto osobní údaje je třeba před zveřejněním záznamu anonymizovat.“⁴² Otázka zveřejňování záznamů a jejich případné anonymizace je tak předmětem sporu mezi samosprávami a ÚOOÚ. Při úvahách o řešení těchto problémů je podle našeho názoru potřeba zohlednit, že (1) informace se zveřejňují na základě žádosti o informace nebo zveřejněním, a to ve stejném rozsahu (lze-li na základě žádosti o informace poskytnout informace o platu hrazeného z veřejných prostředků, což bylo opakovaně judikováno NSS, lze stejné informace zveřejnit i bez takové žádosti) a (2) informování o jednání zastupitelstva videozáznamem či zvukovým záznamem je pro zachycení skutečného průběhu vhodnější než pouhý zápis ze zasedání.

Právě zveřejněný záznam ze zasedání zastupitelstva obce Psáry se stal jádrem jednoho z posledních sporů, který bude za čas řešit Nejvyšší správní soud. Po zveřejnění videozáznamu (sice nešlo o zvukový záznam, kterým se tento článek věnuje a ačkoli videozáznamy se od zvukových záznamů v některých aspektech odlišují, soud dospěl k zajímavým obecně použitelným závěrům) udělil Psárám ÚOOÚ pokutu 5.000 Kč a případ se dostal k Městskému soudu v Praze.⁴³

⁴⁰ Tato stanoviska jsou k dispozici zde: Bez korupce: Úřad pro ochranu osobních údajů VS. zveřejňování záznamů ze zasedání zastupitelstev. *Bez korupce* [online]. 2012 [cit. 2013-09-17]. Dostupné z: www.bezkorupce.cz.

⁴¹ Viz ÚŘAD PRO OCHRANU OSOBNÍCH ÚDAJŮ. *Výroční zpráva 2011* [online]. Praha, 2012 [cit. 2013-09-17]. ISBN 978-80-210-5787-6. Dostupné z: <http://www.isvs.cz/> a Stanovisko č. 1/2006: Provozování kamerového systému z hlediska zákona o ochraně osobních údajů. In: Úřad pro ochranu osobních údajů [online]. 2006 [cit. 2013-09-17]. Dostupné z: www.uoou.cz.

⁴² Stanovisko č. 2/2013: Pořizování obrazových a zvukových záznamů z jednání zastupitelstva. In: Úřad pro ochranu osobních údajů [online]. 2013 [cit. 2013-09-17]. Dostupné z: www.uoou.cz.

⁴³ Nepochybné je na tomto případě zajímavé také to, že věc byla předložena na základě kasační stížnosti ÚOOÚ k rozhodování Nejvyššímu správnímu soudu. Je tedy možné, že se vbrzku dočkáme sjednocení judikatury v otázce pořizování a zveřejňování zvukových a obrazových záznamů z veřejných projednání a zasedání zastupitelstev.

česko-slovenská digitální knihovna [online]. 2013 [cit. 2013-09-17]. Dostupné z: <http://www.psp.cz>.

³⁹ V souladu s § 4 písm. b) jde o osobní údaj vypovídající o národnostním, rasovém nebo etnickém původu, politických postojích, členství v odborových organizacích, náboženství a filozofickém přesvědčení, odsouzení za trestný čin, zdravotním stavu a sexuálním životě subjektu údajů a genetický údaj subjektu údajů; citlivým údajem je také biometrický údaj, který umožňuje přímou identifikaci nebo autentizaci subjektu údajů.

Zmíněný videozáznam mj. obsahoval jméno, příjmení, informace o dříve vykonávané funkci ředitelky mateřské školy a informace o její super hrubé mzdě a odměně za určitá období, obec však neměla souhlas této ženy ke zveřejnění záznamu. Ke zveřejnění informace došlo způsobem v obci Psáry obvyklým, audiovizuální záznamy byly zveřejňovány i předtím na základě jednacího řádu obce. Obec se odvolávala na rozsudek Nejvyššího správního soudu⁴⁴, který umožnil zveřejnit v přesně zákonně vymezeném rozsahu osobní údaje o příjemcích veřejných prostředků (obec považovala odměnu ředitelky školy za spadající pod tuto kategorii). Úřad pro ochranu osobních údajů ve své argumentaci opět odkázal na svůj dřívější názor, podle kterého záznamy vznikají na základě úřední licence podle občanského zákoníku a neslouží k informování veřejnosti, ale pouze k pořízení písemného zápisu. Svůj závěr však Úřad pro ochranu osobních údajů přesvědčivě nezduvodnil. Režim zpřístupňování zápisů pak upravuje zákon č. 128/2000 Sb., o obcích, resp. zákon č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze a zákon č. 129/2000 Sb., o krajích.

Po posouzení celé věci Městský soud v Praze dospěl k závěru, že judikatura v otázce poskytování informací o příjemcích veřejných prostředků je jednotná, a připomněl, že rozšířený senát Nejvyššího správního soudu rozhoduje o otázce, zda je povinný subjekt při poskytování těchto údajů povinen použít test proporcionality k posouzení střetu práva na informace a práva na ochranu osobních údajů. V tomto případě oba správní orgány test proporcionality provedly a úkolem Městského soudu v Praze bylo pouze rozhodnout, zda jsou závěry přezkoumatelné a správné.⁴⁵ Nakonec soud přisvědčil žalobci s tím, že „nebyly zveřejněny žádné jiné osobní údaje než pouze specifikace vynaložených veřejných výdajů...komu byly tyto prostředky vyplaceny a z jakého titulu byly vyplaceny...a tyto údaje byly žalobcem zpracovány v souladu s účelem, ke kterému byly shromážděny, tedy výhradně a pouze k identifikaci struktury veřejných výdajů.“⁴⁶

Právě z tohoto úhlu pohledu je však nezbytné závěr soudu chápat – týkal se pouze osobních údajů příjemců veřejných prostředků, u kterých platí odlišný rozsah ochrany osobních údajů.⁴⁷ Z hlediska zpřístupňování zvukových, potažmo obrazových záznamů jako takových je proto důležitější zbývající argumentace soudu. Záznam byl zpřístupněn způsobem pro danou obec obvyklým, souladným s jednacím řádem zastupitelstva

a ani zákon o obcích neomezuje obec ve způsobu nakládání se záznamem, nejedná se proto o nepřiměřený postup, naopak „zveřejnění jednání zastupitelstva přispívá k poskytnutí úplné a autentické informace“, protože jenom audiovizuální záznam je přesným a úplným zachycením situace, která byla veřejná a přítomný mohl být kdokoli, nejen občan obce, stejně jako záznamy ze zasedání musí být dostupné volně k nahlédnutí každému (§ 95 odst. 2 zákona o obcích).⁴⁸

O kasační stížnosti Úřadu pro ochranu osobních údajů bude ve věci obce Psáry rozhodovat Nejvyšší správní soud, který tak dostane příležitost ukázat, zda má dostat přednost snaha o transparentnost fungování veřejné správy, nebo zda bude mít pravdu Adam Furek, který varuje, že „zveřejnit záznam z jednání svého zastupitelstva obec sice může, ale administrativní náročnost s tím spojená smysluplnost takového zveřejnění poměrně relativizuje.“⁴⁹

Zničení pořízeného zvukového záznamu

Nelze očekávat, že povinný subjekt bude uchovávat zvukový záznam po neomezeně dlouhou dobu. Přesto však není možné pořízený záznam zničit bez dalšího. V praxi dochází k tomu, že pořízený zvukový záznam je uchovávaný po zcela rozdílně dlouhou dobu, od několika dnů, až po několik let. Jsme přesvědčeni, že názor zastávaný Adamem Furekem,⁵⁰ podle kterého se délka archivace záznamu řídí účelem jeho pořízení, je nutno odmítnout, neboť pro většinu případů lze aplikovat několikero účelů a například občané obce si mohou s pořizováním záznamu spojovat rozdílný účel než samotná obec.

Zastáváme stanovisko, že i v případě zvukového záznamu se jedná nejen o vzniklou informaci, ale také o dokument podle § 2 písm. e) zákona o archivnictví, a proto musí každý správní orgán respektovat pravidla stanovená pro skartaci těchto dokumentů. Skartační řády jednotlivých úřadů stanovují lhůty pro zničení záznamu. Také ÚOOÚ potvrdil, že se dokumentem rozumí „každá písemná, obrazová, zvuková nebo jiná zaznamenaná informace, ať již v podobě analogové či digitální, která byla vytvořena původcem nebo byla původci doručena. (...) Z uvedeného tedy vyplývá, že pořízený záznam by měl uchovat v archivu úřadu po dobu deseti let a následně by měl přejít – být předán k další archivaci (...). Skartační záznamu (...) mimo uvedený re-

⁴⁴ Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 5. 2011, č.j. 5 As 57/2010 a rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 7. 2008, č.j. 5As 4/2008, oba dostupné na www.nssoud.cz.

⁴⁵ Rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 17. 4. 2013, sp. zn. 10 A 54/2012.

⁴⁶ Tamtéž.

⁴⁷ Viz § 8b zákona o svobodném přístupu k informacím.

⁴⁸ Rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 17. 4. 2013, sp. zn. 10 A 54/2012.

⁴⁹ FUREK, Adam. Pořizování a zveřejňování záznamu z jednání zastupitelstva/3. *Moderní obec*. Praha: Economia, a.s., 2013, č. 4.

⁵⁰ FUREK, Adam. Pořizování a zveřejňování záznamu z jednání zastupitelstva. *Moderní obec*. Praha: Economia, a.s., 2013, č. 2.

žim, dojde k porušení archivního zákona – možné sankce § 73 odst. 1 téhož zákona.“ Jak již bylo naznačeno, ÚOOÚ přinesl do této otázky zmatek, neboť původně zastával názor zcela opačný,⁵¹ který je však v rozporu s pravidly zmíněného zákona o archivnictví.

Podle nejnovějšího stanoviska pak ÚOOÚ doporučuje záznamy uchovávat „po dobu cca jednoho funkčního období zastupitelstva, tj. čtyř let, ale vzhledem k účelu, kterým je informování veřejnosti, lze akceptovat i dobu delší.“⁵² Pokud by však záznam vznikl pouze za účelem pořízení zápisu, komplikuje ÚOOÚ výklad tím, že takový záznam je třeba zlikvidovat „souladu s § 5 odst. 1 písm. e) zákona o ochraně osobních údajů je povinností správce zlikvidovat osobní údaje, jakmile pomine účel jejich zpracování. Tím je v daném případě pořízení zápisu. Jelikož proti zápisu může vznést člen zastupitelstva námitku, o které by se rozhodovalo na nejbližší schůzi zastupitelstva, je v zásadě možné uchovávat záznam až do tohoto okamžiku, neboť právě záznam může být podkladem pro rozhodnutí zastupitele o námitce zastupitele proti zápisu.“⁵³ Domníváme se, že je takové rozlišování zbytečné a nesrozumitelné. Jakmile záznam jednou vznikne, jde v každém případě o informaci a také o dokument podle zákona o archivnictví. Rozdílné nakládání se záznamy není transparentní, naopak je spíše matoucí a nebude zřejmě v silách veřejnosti stále zjišťovat, v jakém režimu který orgán veřejné správy záznamy pořizuje. Proto by bylo nejvhodnější, kdyby byly veškeré záznamy archivovány a likvidovány v souladu s pravidly obsaženými ve skartačních řádech a zákoně o archivnictví.

Předčasná likvidace obrazových nebo zvukových záznamů, které se staly předmětem žádosti o informace, taktéž není jen teoretickým problémem. Námí zastávaný názor potvrdilo ve svých rozhodnutích v květnu 2013 Ministerstvo vnitra,⁵⁴ v červenci 2013 pak také Městský soud v Praze.⁵⁵ V obou případech se jednalo

o situaci, kdy Krajský úřad Jihomoravského kraje nedodržel podmínky skartačního řádu a zákona o archivnictví s odkazem na účel pořízení záznamu, který měl sloužit pouze jako podklad pro vytvoření zápisu. Tato rozhodnutí ukazují, že je v zájmu orgánů veřejné správy skutečně při uchovávání záznamů respektovat skartační řád a zákon o archivnictví.

V obou uvedených případech navíc došlo k tomu, že úřad zvukový záznam zničil až po podání žádosti o informace. Takový postup lze nepochybně označit za nezákonný, Ministerstvo vnitra navíc potvrdilo, že pokud dojde ke zničení zvukového záznamu (resp. informace jako takové) až po podání žádosti, jedná se o nezákonný postup i tehdy, pokud by jinak byl orgán veřejné správy k takovému kroku oprávněn. Pokud neexistuje možnost, že by byla informace obnovena, zakládá dokonce takový postup právo žadatele na náhradu škody vůči povinnému subjektu podle zákona č. 82/1998 Sb., o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem.⁵⁶ Byla-li tedy podána žádost o informace, lze jednoznačně doporučit, aby orgán veřejné správy se zničením záznamu počkal minimálně do doby, než bude ukončen případný právní spor o to, zda informace má či nemá být poskytnuta.

Závěrem

Význam celého problému zveřejňování zvukových záznamů z veřejných projednání zastupitelstev či jiných veřejných jednání a nedostatky stávajícího řešení dokresluje již zmíněný požadavek na novelizaci zákonů upravujících územní samosprávu a jejich doplnění o nezbytnost zaznamenávat a následně zveřejňovat průběh zasedání zastupitelstva a rady. Tuto otázku jako první řešil vládní návrh novely,⁵⁷ který upravuje otázku záznamů komplexně – jednak stanovil pravidla pro jeho pořizování (nejen orgány veřejné správy, ale také občany) a jednak pro následné zveřejňování, včetně povinnosti zveřejnit zápis způsobem umožňujícím dálkovým přístupem.

Návrh však nestanoví povinnost pořizovat záznamy vždy a následně je zveřejňovat, pouze dává zastupitelům možnost o pořízení a zveřejnění rozhodnout. To samozřejmě může vést k dalším výkladovým problémům, neboť taková právní úprava nedává občanům dostatečný prostředek kontroly výkonu veřejné správy

⁵¹ S vazbou na zákon č. 499/2004 Sb. zákona o archivnictví a spisové službě (...) „pro účely tohoto zákona se rozumí: dokumentem každá písemná, obrazová, zvuková nebo jiná zaznamenaná informace, ať již v podobě analogové či digitální, která byla vytvořena původcem nebo byla původci doručena. (...) Z uvedeného tedy vyplývá, že pořízený záznam bych měl uchovat v archivu úřadu po dobu deseti let a následně by měl přejít – být předán k další archivaci (...). Skartační záznamu (podle Vašeho stanoviska/doporučení) mimo uvedený režim, dojde k porušení archivního zákona – možné sankce § 73 odst. 1 téhož zákona.“

⁵² Stanovisko č. 2/2013: Pořizování obrazových a zvukových záznamů z jednání zastupitelstva. In: Úřad pro ochranu osobních údajů [online]. 2013 [cit. 2013-09-17]. Dostupné z: www.uoou.cz.

⁵³ Tamtéž.

⁵⁴ Rozhodnutí Ministerstva vnitra zde dne 7. 5. 2013, č.j. MV-51577-4/ODK-2013 o odvolání proti rozhodnutí Krajského úřadu Jihomoravského kraje.

⁵⁵ Rozsudek Městského soudu v Praze, ze dne 3. 7. 2013, č.j. 7A 280/2011-77.

⁵⁶ Rozhodnutí Ministerstva vnitra zde dne 7. 5. 2013, č.j. MV-51577-4/ODK-2013 o odvolání proti rozhodnutí Krajského úřadu Jihomoravského kraje.

⁵⁷ Sněmovní tisk 904 - Novela zákona o obcích. POSLANEC-KÁ SNĚMOVNA PARLAMENTU ČESKÉ REPUBLIKY. Poslanecká sněmovna parlamentu České republiky: Společná česko-slovenská digitální knihovna [online]. 2013 [cit. 2013-09-17]. Dostupné z: <http://www.psp.cz>.

v případě, že se zastupitelé rozhodnout záznam nepořizovat. Přesto i takové ustanovení vnáší do stávající praxe alespoň částečné zlepšení. Podstatnou skutečností zůstává, že novela by stanovila specifickou zákonnou licenci ke zveřejnění záznamu i bez výslovného souhlasu zaznamenávaných. Z hlediska přístupu ke zvukovým a obrazovým záznamům v režimu zákona o svobodném přístupu k informacím by došlo k podstatné změně, neboť záznamy by bylo nově nutné bez omezení vydat.⁵⁸

Obdobný návrh na změnu zákonů upravujících územní samosprávné celky připravil Liberecký kraj.⁵⁹ Taktéž navrhoval, aby byla výslovně upravena možnost zastupitelů rozhodnout o pořizení a následně zveřejnění audiovizuálních záznamů ze zasedání zastupitelstva. Vláda tento návrh projednávala v květnu 2013. Je s podivem, vzhledem ke stávající situaci poskytování a zveřejňování audiovizuálních záznamů (viz kupř. zmíněné rozhodování Ministerstva vnitra ve věci jihomoravského krajského úřadu, ale také např. ve světle poměrně kontroverzního rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové), že vláda své negativní stanovisko k návrhu odůvodnila nejen tím, že obdobný návrh k novelizaci se již projednává, ale také tím, že považuje „*návrh zákona za nadbytečný, neboť jak potvrzuje i judikatura správ-*

ních soudů a stanovisko Veřejného ochránce práv, již stávající právní úprava umožňuje záznamy ze zasedání zastupitelstev územních samosprávných celků pořizovat a po odstranění údajů chráněných zejména zákonem o ochraně osobních údajů také zveřejňovat.“⁶⁰ V době dokončování tohoto textu obě novely prošly teprve prvním čtením v Poslanecké sněmovně.

Summary

The paper deals with some current problems regarding making audio recordings from public hearings on planning documentation or impact assessment and municipal or regional government sessions. The authors focus on the rights of individuals to make their own audio recordings as well as the duty of public authorities to provide individuals with previously made recordings. The paper reflects recent case law development and provides analysis of the Prague City Court judgment of August 2013. In this decision the court ruled that the South Moravia Regional Authority was obliged to provide the individual with audio recording from the public hearing on development principles based on her request.

⁵⁸ Důvodová zpráva k novele zákona o obcích, sněmovní tisk 904 Novela zákona o obcích. POSLANECKÁ SNĚMOVNA PARLAMENTU ČESKÉ REPUBLIKY. *Poslanecká sněmovna parlamentu České republiky: Společná česko-slovenská digitální knihovna* [online]. 2013 [cit. 2013-09-17]. Dostupné z: <http://www.psp.cz>.

⁵⁹ Sněmovní tisk 922 Novela zákona o obcích. POSLANECKÁ SNĚMOVNA PARLAMENTU ČESKÉ REPUBLIKY. *Poslanecká sněmovna parlamentu České republiky: Společná česko-slovenská digitální knihovna* [online]. 2013 [cit. 2013-09-17]. Dostupné z: <http://www.psp.cz>.

⁶⁰ Viz Stanovisko Vlády České republiky k návrhu zákona, kterým se mění zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení), ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze, ve znění pozdějších předpisů; sněmovní tisk 992 Novela zákona o obcích. POSLANECKÁ SNĚMOVNA PARLAMENTU ČESKÉ REPUBLIKY. *Poslanecká sněmovna parlamentu České republiky: Společná česko-slovenská digitální knihovna* [online]. 2013 [cit. 2013-09-17]. Dostupné z: <http://www.psp.cz>.